

Za pár dní budeme mít zase možnost volit.

Vyrůstal jsem v rodině, kde se o politice mluvilo a na místní úrovni jí bylo věnováno nemálo času a energie. Moji blízcí prostě docela často aktivně přispívali k vytváření všední každodennosti svého okolí. Samozřejmě už si nepamatuji konkrétní témata, ale dobře jsem vnímal atmosféru hovorů v posledních letech před Listopadem - oceňováno nebylo politikaření (i když k české politické tradici prostě patří), ale konkrétní práce pro lidi. Napsáno i řečeno to dnes vypadá jako klišé, přesto mne toto směřování nejbližších zásadně ovlivnilo.

Když jsem kolem třicítky zvažoval kam se zařadit, následoval jsem své pocity i rodinné vzory a vstoupil, tehdy v době hlubokého propadu její podpory, do řad sociální demokracie. Bohatší o pár let zkušeností vidím klady i stinné stránky současného stranictví – základní problém spatřuji v minimální členské základně. I naše nejpočetnější strany jsou v podstatě [desetitisícovými sektami](#) ve srovnání s miliony oprávněných voličů, vnitřně se pomalu vyvíjí a je třeba různých otřesů, aby (v lepším případě) připustily pozitivní, samočistící procesy.

Lidé se aktivního stranictví jakoby štítí. Bylo to cítit v letošní předvolební kampani – letargie, lidé už ani nahlas nenadávali. Z toho nemám dobrý pocit. Žijeme v systému, kde většina bytí jen jediného hlasu může rozhodovat o tom, jak se mnoha lidem povede. Těch, kteří na správu veřejných a společných věcí mohou vzhledem ke svému společenskému postavení kašlat, není rozhodně tolik, jak by se z čísel o volební neúčasti dalo usuzovat.

V posledních dnech jsem si opět listoval v Čapkových Hovorech s TGM a přes propast více než sedmdesáti let od jejich vzniku ocenil jednoduché a přesné zhodnocení problému politických stran prosté dnes oblíbených statistických analýz nebo rozvleklosti mediálních komentářů. Čapek zachytil názor našeho prvního prezidenta a nikoliv bezchybného vzoru politické praxe v závěru knihy takto: *„Žaluje se na politické strany. Právem, pokud ty strany hovějí stranickému sobectví. Ale strany přece nejsou a nemohou být jiné než průměr jejich voličů, ten zase závisí na tisku a občanské výchově – pořád ten problém vedení! Jedno musíme na stranách žádat stále a stále: aby za své poslance a představitele vybíraly slušné, politicky schopné a vzdělané muže a ženy.“*

Strana vybere a sestaví kandidátní listinu, ale arbitrem tohoto výběru je volič. Ten volič, který neztratil víru v možnost změny. Těžko skokového zlepšení, spíš upoceného obratu, ale pokud bude k lepšímu, díky za něj. Již jednou citovaný Masaryk požadoval to, co naplňujeme v současnosti – o šest stránek dál zachytil zapisovatel jeho myšlenek již klasický výrok: *„Potřebujeme 50 let nerušeného vývoje a budeme tam, kde bychom chtěli být už dnes.“* Čas nám běží.

Proto za pár dní půjdu s pocitem výjimečného okamžiku zase volit.